เรื่องเสร็จที่ ๑๒๔๙/๒๕๕๗

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง ความผิดตาม (๑๕) ของบทนิยามคำว่า "ความผิดมูลฐาน" ในมาตรา ๓
แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ปง ๐๐๐๒.๒/๔๐๖๗ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยได้มีหนังสือร้องเรียนต่อหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ ว่า มีกลุ่มบุคคลร่วมกันบุกรุกและเข้าถือครองทำประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และได้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ จากบุคคลและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงนี้ สรุปได้ว่า ที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ มีเนื้อที่ประมาณ ๔,๐๐๐ ไร่เศษ และมีกลุ่มบุคคลเข้ายึดครองและทำประโยชน์ที่ดินดังกล่าวจริง ต่อมาเจ้าหน้าที่ทหารในพื้นที่จึงได้ประสานมายังสำนักงาน ปปง. และได้ร่วมกันเข้าตรวจค้น เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๗ และยึดทรัพย์สินไว้หลายรายการเพื่อตรวจสอบโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

ต่อมามีการส่งเรื่องให้สำนักงาน ปปง. ตรวจสอบเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อไป ในการนี้ สำนักงาน ปปง. ได้ดำเนินการตรวจสอบเรื่องดังกล่าว ปรากฏข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า มีกลุ่มบุคคล (กลุ่มนายทุน) ได้ร่วมกันเข้ายึดถือ ครอบครองที่ดินสาธารณประโยชน์คิดเป็นเนื้อที่ประมาณ ๔,๐๐๐ ไร่ และได้ทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวด้วยการปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ต้นยูคาลิปตัส ต้นสัก รวมถึงได้นำที่ดินนั้นออกให้ผู้อื่นเช่าโดยได้รับค่าตอบแทนด้วย โดยไม่ปรากฏว่ากลุ่มบุคคลดังกล่าวมีสิทธิตามกฎหมายในการเข้าถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้นหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจแต่อย่างใด ในเบื้องต้น สำนักงาน ปปง. พิจารณาแล้วเห็นว่าพฤติการณ์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นการเข้าไปยึดถือ ครอบครองที่ดินสาธารณประโยชน์ อันเป็นความผิดตามมาตรา ๙ (๑) ประกอบกับมาตรา ๑๐๘ ทวิ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และมีพยานหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ากลุ่มบุคคลดังกล่าวได้ไปซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยการใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้า ซึ่งเป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา ๓ (๑๕) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

อย่างไรก็ดี เนื่องจากมาตรา ๓ (๑๕) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติให้ความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยการใช้ยึดถือ หรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้าอันเป็นความผิดมูลฐาน แต่มิได้บัญญัติไว้ว่าการกระทำ

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๒/๑๔๒ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อันเป็นความผิดต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ครอบคลุมความผิดตามกฎหมายใด ซึ่งแตกต่างกับมูลฐานความผิดอื่นที่จะระบุไว้ว่าความผิดมูลฐานนั้น ๆ เป็นความผิดตามกฎหมายฉบับใด ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนและส่งผลกระทบต่อการบังคับใช้ซึ่งกฎหมายดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย สำนักงาน ปปง. จึงขอหารือประเด็นปัญหาข้อกฎหมายต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยการใช้ยึดถือ หรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้า อันเป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา ๓ (๑๕) นั้น ครอบคลุมถึงความผิดตามกฎหมายฉบับใดบ้าง ซึ่งในเบื้องต้น สำนักงาน ปปง. พิจารณาแล้ว เห็นว่าครอบคลุมกฎหมายดังต่อไปนี้ด้วยนั้น เป็นการถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

๑. ความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้แก่ ความผิดตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ มาตรา ๘๙ มาตรา ๙๑ ทวิ มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๒๙ มาตรา ๑๓๓ มาตรา ๑๓๕ และมาตรา ๑๓๘

๒. ความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ได้แก่ ความผิดตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๒๙ มาตรา ๒๙ ทวิ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๙ มาตรา ๓๙ ตรี มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ ตรี มาตรา ๕๔ มาตรา ๖๙ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ ทวิ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๒ ทวิ มาตรา ๗๒ ตรี มาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๓ ทวิ

๓. ความผิดตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๔ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๔

๔. ความผิดตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๑๐๓ ถึงมาตรา ๑๐๕

๕. ความผิดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๑๖ (๑) (๒) (๓) (๗) และ (๑๓)

๖. ความผิดตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๓ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๘

๗. ความผิดตามพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐

๘. ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พ.ศ. ๒๔๘๒ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๑

๙. ความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑

๑๐. ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐๘ ทวิ

ประเด็นที่สอง กรณีการกระทำของกลุ่มบุคคล (กลุ่มนายทุน) ตามข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น ซึ่งได้ร่วมกันเข้ายึดถือ ครอบครอง ที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ประชาชนใช้ร่วมกันได้ และทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวด้วยการปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ต้นยูคาลิปตัส ต้นสัก รวมถึงได้นำที่ดินออกให้ผู้อื่นเช่าโดยได้รับค่าเช่าตอบแทนด้วย โดยไม่ปรากฏว่ากลุ่มบุคคลดังกล่าวมีสิทธิตามกฎหมายในการเข้าถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้นหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจแต่อย่างใด พฤติการณ์เช่นนี้จะถือได้ว่าเป็นการกระทำ “อันมีลักษณะเป็นการค้า” ตามบทบัญญัติแห่งมาตรา ๓ (๑๕) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

และเป็นการกระทำอันเป็นความผิดมูลฐานหรือไม่ อย่างไร และหากเป็นกรณีที่ได้กระทำกับที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ราชพัสดุ แล้วผลจะแตกต่างกันหรือไม่ ประการใด

ประเด็นที่สาม กรณีที่มีกลุ่มนายทุนได้บุกรุกที่ดินที่รัฐได้จัดสรรเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) และได้ลักขุดดินขายให้โครงการบ้านจัดสรร ส่งผลกระทบก่อให้เกิดดินถล่มแบบแลนด์สไลด์ (Landslide) พฤติการณ์เช่นนี้ถือว่าเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยการใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้า อันเป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา ๓ (๑๕) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ด้วยหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงาน ปปง. โดยมีผู้แทนจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมประมงและสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมทรัพยากรธรณีและกรมป่าไม้) กระทรวงพลังงาน (กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ) กระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) กระทรวงอุตสาหกรรม (กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่) และสำนักงาน ปปง. เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า การกระทำที่จะถือว่าเป็นความผิดตาม (๑๕) ของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” ในมาตรา ๓[๑] แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖ นั้น ต้องเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครอง การป้องกัน หรือการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยการกระทำความผิดตามกฎหมายดังกล่าวต้องเป็นการใช้ยึดถือหรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายกรณีหนึ่ง หรือเป็นกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอีกกรณีหนึ่ง และการกระทำความผิดทั้งสองกรณีต้องมีลักษณะเป็นการค้าด้วย นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับความผิดมูลฐานตามอนุมาตราอื่นของบทนิยามคำเดียวกันแล้วจะเห็นได้ว่า หากกฎหมายประสงค์ที่จะให้ความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมเป็นความผิดตามกฎหมายฉบับใดโดยเฉพาะแล้ว ก็จะบัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นความผิดตามกฎหมายฉบับใดบ้างดังเช่นความผิดมูลฐานตามอนุมาตราอื่น ๆ ฉะนั้น ไม่ว่าความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมนั้นจะเป็นความผิดตามกฎหมายฉบับใดก็ตาม หากการกระทำความผิดตามกฎหมายฉบับนั้นครบองค์ประกอบความผิดตาม (๑๕) ของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ

---

[๑] มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ความผิดมูลฐาน” หมายความว่า

ฯลฯ ฯลฯ

(๑๕) ความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยการใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้า

ฯลฯ ฯลฯ

ดังกล่าวแล้ว ย่อมถือได้ว่าการกระทำความผิดตามกฎหมายดังกล่าวเป็นความผิดที่อยู่ในความหมายของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน”

สำหรับข้อหารือที่ว่า ความผิดมูลฐานตามมาตรา ๓ (๑๕) ครอบคลุมถึงความผิดตามกฎหมายฉบับใดบ้าง ซึ่งในเบื้องต้น สำนักงาน ปปง. พิจารณาแล้วเห็นว่า ครอบคลุมกฎหมายรวมสิบฉบับเป็นการถูกต้องหรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า หากการกระทำความผิดตามบทบัญญัติของกฎหมายเหล่านั้นครบองค์ประกอบความผิดตาม (๑๕) ของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” ในมาตรา ๓[๒] แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว กฎหมายต่าง ๆ นั้นย่อมอยู่ในความหมายของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน”

ประเด็นที่สอง เห็นว่า เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากคำชี้แจงของผู้แทนสำนักงาน ปปง. ว่า กลุ่มบุคคล (กลุ่มนายทุน) ได้ร่วมกันบุกรุกที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ประชาชนใช้ร่วมกัน มีเนื้อที่ประมาณ ๔,๐๐๐ ไร่ และมีการใช้ที่ดินดังกล่าวเพื่อการเกษตร เช่น ปลูกอ้อย และมีการนำผลผลิตทางการเกษตรที่ได้ไปขาย หรือนำที่ดินบางส่วนออกให้เช่าและได้รับค่าเช่าตอบแทน โดยไม่มีสิทธิตามกฎหมายหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ การกระทำดังกล่าวย่อมเป็นความผิดฐานเข้าไปยึดถือหรือครอบครองที่ดินของรัฐซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ร่วมกันตามมาตรา ๙ (๑)[๓] ประกอบกับมาตรา ๑๐๘ ทวิ[๔] แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน อีกทั้งการกระทำความผิดดังกล่าวก็มีลักษณะเป็นการค้าด้วย ดังนั้น การกระทำของกลุ่มบุคคลดังกล่าวจึงเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยการใช้ ยึดถือหรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือเป็นกระบวนการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้าซึ่งอยู่ในความหมายตาม (๑๕) ของบทนิยามคำว่า

---

[๒] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

[๓] มาตรา ๙ ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่และการป่าไม้ ที่ดินของรัฐนั้น ถ้ามิได้มีสิทธิครอบครอง หรือมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ห้ามมิให้บุคคลใด

(๑) เข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือเผาป่า

(๒) ทำด้วยประการใด ให้เป็นการทำลาย หรือทำให้เสื่อมสภาพที่ดิน ที่หิน ที่กรวด หรือที่ทรายในบริเวณที่รัฐมนตรีประกาศหวงห้ามในราชกิจจานุเบกษา หรือ

(๓) ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเป็นอันตรายแก่ทรัพยากรในที่ดิน

[๔] มาตรา ๑๐๘ ทวิ นับตั้งแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำแก่ที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ที่ประชาชนใช้ร่วมกัน หรือที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดตามวรรคสองได้กระทำเป็นเนื้อที่เกินกว่าห้าสิบไร่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่มีคำพิพากษาว่าผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรานี้ ศาลมีอำนาจสั่งในคำพิพากษาให้ผู้กระทำความผิด คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของผู้กระทำความผิดออกไปจากที่ดินนั้นด้วย

บรรดาเครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ซึ่งบุคคลได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดดังกล่าว ให้ริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

“ความผิดมูลฐาน” ในมาตรา ๓[๕] แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ แล้ว นอกจากนี้ ความผิดมูลฐานดังกล่าวไม่ว่าจะได้กระทำในที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ราชพัสดุก็ไม่มีผลแตกต่างกัน เนื่องจากที่ดินทั้งสองประเภทต่างก็เป็นที่ดินของรัฐตามมาตรา ๒[๖] แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เช่นเดียวกัน

ประเด็นที่สาม เห็นว่า ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นที่ดินที่รัฐนำที่ดินของรัฐหรือรัฐจัดซื้อหรือเวนคืนมา เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยให้มีที่ดินทำกินเพียงพอแก่การครองชีพ ที่ดินดังกล่าวยังคงเป็นที่ดินของรัฐอยู่ตามนิยามคำว่า “การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” และ “ที่ดินของรัฐ” ของมาตรา ๔[๗] แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ หากบุคคลใดเข้าไปยึดถือ ครอบครอง และทำอันตรายต่อทรัพยากรในที่ดิน การฝ่าฝืนย่อมเป็นความผิดตามมาตรา ๙ (๑) และ (๓)[๘] ต้องระวางโทษตามมาตรา ๑๐๘ ทวิ[๙] แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า กลุ่มบุคคล (กลุ่มนายทุน) ได้ร่วมกันเข้ายึดถือครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินอันเป็นที่ดินของรัฐ และได้ขุดดินอันเป็นทรัพยากรธรรมชาติในที่ดินดังกล่าวเพื่อนำไปขายแก่โครงการหมู่บ้านจัดสรรจนทำให้เกิดดินถล่มหรือการชะล้างพังทลายของดินอย่างรุนแรง ทั้งการกระทำดังกล่าวมีลักษณะเป็นการค้า ย่อมเป็นการกระทำที่ต้องด้วย (๑๕) ของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” ในมาตรา ๓[๑๐] แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ แล้ว

(นายดิสทัต โหตระกิตย์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ธันวาคม ๒๕๕๗

---

[๕] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

[๖] มาตรา ๒ ที่ดินซึ่งมิได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ให้ถือว่าเป็นของรัฐ

[๗] มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐ หรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเอง หรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่าหรือเข้าทำประโยชน์โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

ฯลฯ ฯลฯ

“ที่ดินของรัฐ” หมายความว่า บรรดาที่ดินทั้งหลายอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน หรือสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้อนุมัติให้บุคคลเข้าอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

ฯลฯ ฯลฯ

[๘] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

[๙] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

[๑๐] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น